

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Iz Peterburga 8. marca.

[Izv. dop.]

V zadnjem dopisu omenjeni carigradski dopisnik „Golosa“ zopet ponavlja, kako se trudijo Berlinski velikonemci in ogerski magnati izpodriniti s srbskega prestola kneza Milana in posaditi na njegovo mesto znanega svojega „protežč“, bivajočega na Ogorskem, ob pomoči katerega upajo menda „ukrotiti“ Srbe. Znano je tudi, da je Bismark grozil poslati svojega namestnika v osobi kacega nemškega princa na Grško, če se ne posreči sedanjemu kralju Grekov vladati „konstitucionalno“, da bode učil ta neobuzdani narod, kaj je konstitucija. Pa tukaj si je nemški kancler menda malo prste prismodil, ker ta novica, akoravno morebiti le tipalnica nemške diplomacije, je nekako čudno hitro izginila iz časnikov. Ko sem pred kratkim čital v dunajske „Presse“, da bode Bismark za to šel poživat, ker je Peterburgski dvor nekaj od njega terjati, kar nij mogel ali nij hotel izpolniti, mi je nehoté prišla v glavo nemška kandidatura v Atenah, samo stvar bi bila potem narobe, Bismark je nekaj terjati, s čemer bi živ človek ne bil zadovoljen, menda še tisti ne, katerega bi on poslal v Atensko prognanstvo.

V enej iz poslednjih števil „Slovenskega Naroda“, ki so prišle do mene, se

bere, da se pobožni gospod urednik „Danice“ boji za katoliško vero, če bi Avstrija izbrala si za zaveznico proti Nemčiji, kakor je nasvetoval avstrijski nadvojvoda, Rusijo. Gosp. Jaran si menda predstavlja Rusijo po receptu, kateri so sestavili o njej nemški in francoski časnikarji pretečenega desetletja. Ali jaz moram uveriti čestitega gospoda, da nobena vera in nobena narodnost v Rusiji „preganjanja ne trpi“, in če bi on hotel pri nas izdajati svojo „Danico“, bi jo mu naša cenzura ravno tako malo konfiskovala, kakor avstrijska tiskovna svoboda, in če bi vso napolnil z „medom in pelinom“ in kakoršnimi bi hotel „—uhami“. Dokazov se ne manjka.

V 14 srednjih šolah Petrograda (12 gimnazij in 2 realki) je kakih 400 učencev v vsaki, mej njimi po okoli 350 pravoslavni, po 20 katoličanov, po 20 raznih protestantskih sekt, 9 židov in 1 mohamedan. To so primerno srednja števila in razložek v različnih šolah nij velik. Za vsa ta različna veroizpovedanja država vzdržuje na svoje denarje učitelje in bi vzdrževala, če bi bil na primer le 1 katolik v gimnaziji katoliškega kateheta zanj. Kolikor se pa še spominjam, bilo je na ljubljanske gimnaziji o mojem času tudi nekaj luteranov, kateri so pa morali iskati poduka v veri zunaj gimnazije, če so hoteli kaj o njem zvedeti. Kje je tedaj preganjanje?

Nadalje vlada prepoveduje mej azijskimi mohamedani in neverniki tako misionarenje za pravoslavje, kakor so ga iznašli jezuitski očetje v Japanu, Kitaji, v Koreji in drugih krajih. Razne vesele anekdotice, ki neredko romajo po tukajšnjih listih, o očetih jezuitih v Aziji, bi se g. „Daničin“ urednik bal celo mej svojim „pelinom“ natisniti. Zgodi se, da kak vneta menih včasih „preobrača“ na svojo roko, kar se pa nikakor vladi pripisovati ne sme.

Ali tudi nij vlada kriva prehoda unijatov v pravoslavje? bode vprašal g. urednik. Gotovo ne. In vsak katolik se mora veseliti, da se bode kmalu izbrisal veliki madež z njegove cerkve. Madež pravim, ker katoliška vera terja, da bi duhovni bili neoženjeni in da se služba božja opravlja v latinskem jeziku, unijatski duhovni pa so bili vsi oženjeni in maša se je brala v neki mešanici poljsko-ruskeje. Kar je pa enemu dovoljeno mora biti tudi drugemu, in kaj bi g. J. rekel, ko bi vsi slovenski „gospodje“ prognali kuharice in vzeli v farovže zakonske pomočnice domačih skrbij, in začeli brati mašo na pr. po staroslovenski, kakor so jo nekdanj, in k čemur imajo polno pravico. Naši učitelji so sicer iznašli razne sofizme za tako v nebo vpijočo anomalijo a ne vem, da bi bili katerega v resnici prepričali.

Rekel sem tudi, da so tukaj vse narod-

Listek.

Kaplan.

(Slika iz slovenskega naroda, spisal O. Medvedov.)

Kakor navadno oče njegov, bil bi prav za prav tudi on moral vse svoje življenje „v potu svojega obraza“ ubijati se s zemeljsko grudo. Pa ko je še krave pretepalo po pašnikih, bilo je uže videti, da njemu je kaj višjega „namenjeno“. Za to so dali ga študirat, da bi postal enkrat „gospod“: da bi čast bil za hišo, da bi treba ne bilo mu delati tako trdo, ne jesti črnega kruha, in da bi morebiti „tem svojim“ tudi kaj pomagal pozneje, ko bode mogel — „če bode hotel“! Štedili so na vso moč, pritrgovali sami sebi, ne mara bi bili zadnji žrebelj izrovali iz stene in prodali, da so plačevali stroške za njega v šoli. In Janez je imel glavo, da je rinil in rinil naprej, šel v alumnat in izpolnil njih edino željo: zapel „dominus vobis cum“, ki „nikoli kruha ne strada“.

No, najboljšo mu baš ne gre še kaplanu, pa marsikateri bi ne menjal s svojim mojstrom, ki nij imel, kamor bi bil položil glavo in je za kosilo večkrat si suho klasje pulil iz polja. V mestih celo uže tekmeta kar s „hautvolé“ gospodo, po noši in ve-

denji v „caker“ hodeč, z liberalno - naprednjaškimi zahtevami modernega časa. Staro-častitljive „kanone“, katerih visoko svitli „štibali“ dandenes nečejo več meščanskih klobukov zbijati z butice, zamenjuje jih vse bolj s „pantaloni“, ter tako svojo mater cerkev, ki svoj trdovratni konservatizem razteza celo na črevlje, premaguje uže za eno poludogmatično kopito. — Zlasti pa ljubljanskemu kaplanu velja svitlo zlikanemu biti od glave do opetnic. Nosi „glacé“ - rokavice, snežnobeke zapestnike, sploh kakor vsak moderni gizdavec, samo da trpi še za vratom kolár. Razen tega pa mora le-ta biti tudi še lep fant — brez zamere! — gospod kaplan, polnih, rudečih lic, spreten po boji in ponašanju, vedno z „olikanim Slovincem“ v žepu, in posebno še mora „fajn“ nemški znati pridigovati ljubljanski gospôdi, ker — tako hočejo lepe in grde Ljubljankanke-nemškute.

Razume se, da potem mu ne more manjkati ničesar, kar poželi telo. Posebno v Ljubljani ne, kjer je toliko pobožnih, občutljivih in usmiljenih zlasti ženskih starih in mladih duš, ki mlade „gospode“ rade vabijo v gostje in jim rade dajo za maše.

Drugi, mladi kaplanje, ki nijso posebne „gnade“ zadobili pred „njenim obličjem“, ti morajo vên na deželo past kmetske, poljan-

ske in hribovske rogoborne ovce in koštrune, katere je vendar jim laglje uganjati, kakor onim malomarne meščanske. In mej to čredo razvije se potem tist naš kaplan, katerega tipična podoba je prav za prav tu namerovana.

Kaplan na deželi stanuje v stranskem, farovžkem prostorji, navadno v samo eni sobi. Iz nje mu je najboljši razgled na bližnjo cerkev, na zvonik in na nekaj oddaljeno pokopališče, tako, da predmeti za premišljevanje o njegovem poklicu ga vedno dregajo v oči. No, ali on se tudi rad ozira po izročnem mu prostornem pašniku, po katerem se njegova pomešana čreda tako živahno buta z vsakdanjimi deli od tedna do tedna.

V sobi so mu razen različnega orodja za navadne potrebe in za duhovenski poklic njegov, še naslednje, posebne opazbe vredne znamenitosti. Prvič: velik Krist na križi mej mnogo drugimi manjšimi, bolj ali manj svetimi svetniki in svetnicami, visečimi po ostenji okrog. Drugič: molitvenjak, na katerem v samskih urah kleče povzdiguje dušo k bogu. Tretjič: lična mizica, na kateri mej raznim drobjem krasna, suho cvetna kita. To je zala družica povila mu na njegove nove maše dan, ter poklonila v vedni spomin. Četrtrič: večja omara mej pobožnimi

nosti svobodne. Vlada podpira vse, še tako majhena plemena kjer si bode, da si ustvarjajo narodne šole na podlagi svojega narodnega jezika, ali vzamejo mej učne predmete tudi ruski jezik ali ne, to je njih lastna volja, večkrat se zgodi, velikokrat pa tudi ne, posebno, ker nij učiteljev, ki bi znali i ruski i jezik dotičnega naroda. Švedi, na pr. katerih je komaj toliko v Rusiji, kakor je „Kranjcev“ imajo svoje lastno vsučilišče s svojim jezikom, Nemci, katerih je še menj imajo, kjer splošno prebivajo, svoje gimnazije (3) in svoje vsučilišče. — Ali Poljaki? bo vprašal marsikdo, ali se mar ne preganjajo? Ne! Ker tisti kriki, ki so se razlegali v imenu Poljske do nemško-francoske vojske 1870 večinom nijso bili poljski, ampak večidel ali francoski ali pa nemški in so bili namenjeni delati razne neprijetnosti naši vladi. Zakaj pa jih sedaj nij več slišati? Zakaj pa se od dne do dne množe glasi poljskih rodoljubov za pomirjenje z Rusijo ne le v Prusiji, ampak tudi v Galiciji, kakor priča spet zadnje dni konfiscirana brošura v Krakovu? In v Galiciji se vendar Poljaki ne smejo pri- tožiti, da bi se jim kake v nebo vpijoče kri- vice godile. Toliko upam, da enkrat za vse- lej v poduk in premišljevanje. K.

Drugi govor slovenskega poslanca gosp. Pfeiferja

v debati o poslopijskem davku v državnem zboru
9. marca 1875.

V teku posvetovanja se je i od strani vlade in od strani odbora za pomirjenje davkoplačevalcev na kmetih mnogokrat za- gotavljalo, da se hoče z uvedenjem davka po užitnej vrednosti davkovsko breme za ubožnejše ljudi olajšati, in da se v nobenem slučaju, celo ne, ako bi dohodek iz najem- ninskega davka manjši bil, ne bode pokritja

ttega manjka iskalo. Ker bi za dosego že- lenega namena, namreč ubožnejšemu ljud- stvu kolikor mogoče breme zlažšati, jaz rad, kar se največ da, doprinesel, dovolim si pri- stavek nasvetovati, ki ima oni namen, in hoče, da razen procenta, zaznamovanega v §. 24. za poslopijski davek in amortizacijo kapitala, kateri percent se ima razvideti v posebni rubriki zapisnika, kakoršen se mora po tem paragrafu narejati, — da se še po- sebna rubrika odprta ima za zavarovanje proti ognju. Paragraf 17. je v zvezi s §. 24. in za to bodem pri posvetovanju o §. 24. tega tako objasniti in razširiti, da bode razen odtegnjenih percentov tudi premija za zavarovanje ognja posebni percent, kateri se ima odtegniti.

Predlagam torej, naj se pri obravnavan- ju o paragrafu 17. uvrsti pristavek, da se za resnično plačano zavarovalno premijo posebna rubrika odprta pusti, ker menim, da navadni govor pač ne všteta za- varovalne premije mej stroške za vzdrža- vanje. —

Izkustvo namreč uči, da je na deželi, kjer je nevarnost pred ognjem zavoljo sla- bega, navadno slamnatega ali lesenega stav- benega materiala, zaradi odprtih ognjišč in nakopičene slame in mrve, kakor tudi vsled pomanjkanja gasilnega orodja in dostikrat tudi vode, — da je po deželi le malo po- sestnikov zavarovanih proti ognju in vendar se od strani vlade za pospeševanje zavarovalstva žalibog nij nič storilo.

V tem oziru nas je celo Rusija preko- sila, ker je znano, da je tam več guberni- jalnih zborov prisilno zavarovanje kmetiskih poslopij v svojih ozemljih uvelo.

Ako uže pri nas nij misliti na prisilno zavarovanje, bilo bi pospeševanje zavaroval- stva od strani zbornice postavodajalnice prav želeto in za to daje moj nasvet priliko.

Kakor izkustvo uči, ponavljajo se vsako leto na deželi požari, ki narodno blagostanje zmanjšujejo, ker število zavarovancev znaša dostikrat komaj pet procentov, zatorej mno- gokrat cele vasi obubožajo in njih prebivalci namesto, da bi svoja stanovanjska poslopja zopet vzpostavili, poprimejo popotno palico in prosijo za državno in privatno pomoč. Ker je na kmetih še malo omike in napredka in poduk o koristi zavarovanja navadno na neplodna tla pada, imela bi vlada hvale- vreden nalog, bedi in revii prebivalstva po- magati s tem, da po praktičnem potu po- spešuje prodrenje boljših nazorov mej ljudstvo.

Pač nij nič bolj naravno, kakor priza- devanje davkoplačevalcev, pod naslovom „davek“, kar je mogoče menj plačati, ker si nij še vsakdo svojih državljanskih dolžno- stij v svesti. Postavno določanje tedaj, ka- tero bi razen normiranega procenta, ki se odšteje, tudi resnično plačano zavarovalno premijo odštelo, in za to po mojem nasvetu v §. 17. posebno rubriko pustilo, bil bi va- bljiv razgled za kmetasko prebivalstvo, ki bi rado in z veseljem rabilo dobroto zavarova- nja proti ognju. S tem bi se dejanskej potrebi ustreglo, a država bi nič izgube ne trpela; kajti kar država v enem oziru le na videz izgubi, nadomestila bi v fizikalnem in narodno-gospodarskem oziru gotovo dru- god, ker bi pogorelci svoja poslopja zopet zidati morali in sicer po štatutih zavarovanj- skih iz boljšega materiala, torej bi nardo- dovo premoženje in s tem davkovska zmo- žnost ostala.

V formalnem oziru bi še nasvetoval, naj se ta moj pristavni nasvet za sedaj izroči odboru na prvo posvetovanje.

(Pfeiferjev predlog je bil dovolj podpi- ran, a je pri glasovanju vendar padel.)

in posvetnimi knjigami na dražbi v lemenatu pokupljenimi po kakem ranjem fajmoštru, zlasti še „breviarium romanum“, „biblia sancta“, nemške pridige, da jih prebavlja za poslušalce slovenske, posebno pa še precej častno število slovenskih Mohorjevih, matičnih itd., pobožno-zabavnih knjig za iz- posojevanje bogoljubnim dušam posebno ženskega spola. Tako tudi kopice lepo barvanih ali pozlačenih svetih podobice, za dar in izpodbudo dobrim malim kristijanom. Razen tega brani notri na dnu tudi še sklad, časi polnih, časi praznih steklenic in čaš in — „kvarte“. Moj bog! saj kaplan je ven- dar tudi človek kakor mi — mora kaj imeti za v roke, kedar ga pridejo obiskovat znani tovariši! In petič: tam za steno žalostno stoji postelj za enega človeka!

Kaplan navadno obeduje pri fajmoštru. Sem ter tja nij baš slabo, tu in tam pa bi lahko precej boljše bilo. Dogodi se, da za večerjo kaša, ali celo samo kisle mleko in krompir v oblicah! No, fajmošter lahko, ki ima kuharica za-nj tudi mej obroki zmirom pripravljen kak postranski grizljaj in pri- makljaj. Za to so taki — da se angličan- skega pravila drže: „selbstessen macht fett“! Ali on ima samo suhe štiri stene, njegov želodec je uže v semenišči z dobrimi pečen- kami vadil in gladil se za bodočega fajmo- štra obilnost, in najmanje je za to šel v alumnat, da bi pozneje kedaj kisle mleko krulilo mu po trebuhu.

V taki stiski so potlej seveda zapeljivi „liberalni“ groši Štremajerjevi, če prav se „Slovenec“ in „Vaterland“ nanje hudujeta in če prav celo „Slovenski Narod“, ta li- beraluh, hudobno na nje špiči, posebno še v novejšem času, ko uže nekater kmetiski člo- vek, zapeljan od modernih posvetnjakov, tako nerad in skromno plačuje sveta opravi- la mašnikova in ta kleti indiferentizem širi se in se. Tudi želja po lastni kuharici je potem opravičena. Kaka sestra, sestričina, ali še kakega daljšega kolena postrežnica, zna mu vse bolje ugajati. Toda to poslednje ima spet sitne izpodtike: dela dolge jezike in . . . In to je tako čudno slišati ljudem!

Po vrhu tega mora kaplan nositi vsa težja, pastirstvena bremena. Ako kaka ovca bog vé kje tam v oddaljenem zakotji oma- guje, pokliče fajmošter njega, in hajdi! bode si po dnevi, po noči, o deževji ali sneženem metežu, po leti, po zimi, ko bi psa izpod strehe ne podil — on gre čez grm in strm izpovedovat in s hudičem borit se za dušo, kakor mu dolžnost vелеva, v tem res obču- dovanja vreden junak. Euako ima tudi on največ góliti kosmate vesti. Navadno vsa mlajša in nerodnejša čreda davi in drevi oblega in obutava njegovo izpovednico, ter njemu na uho naklada grehe, in išče zveli- čanje in pogubljenje pregrešnih duš. Fajmo- šter le bolj poredkoma izpoveduje in to le plešavo starost, ki je davno uže prekoračila

čas hudih skušnjav, ki se pa vendar sra- muje še, da bi kaplanu na mlada ušesa natvezala svoje „zastarane“. Predmet za njegovo nedeljsko pridigovanje mu sicer ne béli glave, ker z obzirom na svoje debelo- uhe poslušalce drži se pravila: „Klin s kli- nom“, ali — s peklom proti hudiču! Vendar vpiti, da, udrihati treba dol z lece na dre- motno čredo, če hoče, da se kaj prime koga. In tako sem ter tja dvakrat na praznični dan: zjutraj mej mašo in popoldne krščan- ski nauk. Fajmošter, ki od starosti niti le- žati, niti spati, niti postiti se ne more tako dolgo, kakor mladi kaplan, kar za rano opravi vse za celi dan. Tudi k cerkvam podružnicam maševat kaplan hodi preko bregov, razen, če je dotično opravilo dobro plačano — tačas stari fajmošter gredo sami lahko!

Ta bolj senčna stran v kaplanovem živ- ljenju pa ima tudi vse svitlejšo solnčnato plat. Za to — le pogledjte ga! — njegov obraz se smehlja, zmirom sladko smehlja! Z večma pobožni, slovenski kmet vendar še vedno obrajta „gospoda“ v svojem trdnem prepričanju, da tudi najslabši kaplan ima ključce od nebes in pekla: ki, če prav mu za življenja žuga s hudičem in peklenko žrja- vico, bode mu na smrtni postelji vendar od- pustivši mu grehe rad odklenil zveličavna vrata, ter vsaj skozi vice poslal ga v nebe- ško kraljestvo. Kmet tako vé, da gospod še najprej primoli ali solnce ali dež — če

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. marca.

V **državnem zboru** se je 10. marca na dalje posvetovalo o poslopijskem davku. Izmed slovenskih poslancev sta govorila dr. Razlag in isterski dr. Vitezić za znižanje davkov od kmetijskih poslopij.

Gospodska zbornica ima danes sejo.

Cesarjev prihod je v Zadru, glavnem mestu Dalmacije, oficijalno napovedan na 10. aprila.

Poljaki v državnem zboru imajo vendar večjo moč, nego je rabijo. Sedaj je dokazano, da je vlada le za to vzela Wildauerjev nasvet o novem šolskem nadzorstvu nazaj, ker se je bala, da bodo sicer Poljaki državni zbor zapustili. Zaradi tega so tudi ustavaki ves svoj „liberalizem“ in vso korajžo na kol obesili in se udali. „N. fr. Pr.“ se huduje nad Rechbauerjem, da jih je na to napeljal, graški filistri mu pa skušavajo zaupnico dajati, da je vlado ob pravem času podpiral.

Govorilo se je, da bode **Neuda** tožen zavoljo tega, ker je ministra Banhansa pri Ofenheimovi pravdi preveč podajal. Ali disciplinarni svet advokatske zbornice na Dunaji je izpoznal, da nij za disciplinarno preiskavanje nobenega uzroka.

Ogerski državni zbor je začel špecijalno debato o proračunu. Proti potrebam za „kraljev dvor“ so glasovali skrajni levčnjaki.

Vnauje države.

Ruska vlada nij dovolila priobčenja papeževe enciklike, ki „sv. leto“ naznanja in toži o preganjanju cerkve. — Unijati če dalje bolj v pravoslavno ali narodno rusko cerkev stopajo.

O **španjskem** položaju poroča pariški dopisnik v „Daily News“, da je grofica Girgenti zaradi tega tako naglo pripeljala se v Madrid, ker so jo vznemirjali dopisi njenega brata kralja Alfonza, ki hoče uže odstopiti. Njegova sestra gr. Girgenti bode Alfonzu kakor mlajšemu bratu moralna podpora. V slučajih ko bi res hotel odstopiti, bi tedaj

ona nastopila prestol in vlado sploh, je pak njen nalog, utrditi novo zaupanje v monarhijo in tako pospešiti razpisano državno posojilo. Jasno je, da se je na priprave operacije, ki so najprej prouzročile pronunciamento in potem nastopljenje Alfonzovo, uporabilo na osobno gotovost kraljice Izabele toliko novcev, da bi se ona nahajala v kritičnih razmerah, ko bi se ne vzdržala Alfonzova monarhija. V Madridu sprejme grofica Girgenti zopet naslov asturske princesinje, ki se je tudi tako imenovala v mladosti, do rojstva njenega brata Alfonza. Grofica Girgenti je baje energičnega značaja, je razumna, pobožna v smislu španjskem, ter popolnem nazadnjaška. Poglavitno od te dobe, odkar se je njen mož, brat bivšega kralja neapolitanskega ustrelil v Švicarskem, snovala je vedno same intrige s grofico Paviovo, ženo znanega generala; nasledek teh intrig je bil padec Castelarov in potem Serranov, kateri se je pa uže Alfonzu poklonil, znamenje, da je bil izdajalec na republiki in tihi sokrivec pri njenem umoru.

Garibaldi je pisal bogatemu lastniku ameriškega časnika „Newyork Herald“, Benettu, zahvaljujoč se za obljubljeni pomoč reke Tibere in razmočvirjenja Kampanjskega polja. Garibaldi pravi, da ga tem bolj veseli pomoč Amerikancev, ker bode novi Rim zibel bratovstva vseh narodov.

Bavarski trije škofje so pisali papežu pismo, v katerem se mu za njegovo okrožnico zahvaljujejo in isto tako ostro kakor on obsojujejo nemško vlado, da „preganja“ cerkev.

Domače stvari.

— (Volitve v ljubljanski mestni zbor.) Sinoči so imeli menda ljubljanski nemškutarji in c. kr. birokratje, ali konstitucionalno društvo, v kazini posvetovanje zaradi volitev v mestni zbor. „Tagblatt“ bobna svoje vkup z novico, da „die National-Klerikalen mitzuwählen sich anschicken“. Žalibog, da se pa od narodne strani nij storilo še prav nič. In vendar bi bilo

letos mogoče z dobrim delom v tretjem razredu pet naših v zbor spraviti, da bi vsaj opozicija in kontrola bila pri tacem jalovem gospodarstvu, kakor so ga birokracijanci uveli na magistratu. Ali mej nami je teško do dela priti, ker je preveč trmoglavosti in se bolj gleda na ljudi, nego na stvar, vpraša „kdo“, namesto „kaj“. Kedaj bomo iz tega ven prišli, in iz pasivnosti, ki je narodni stvari v Ljubljani toliko škodovala! Če bi prav I. in II. razred za sedaj še pustili, le III. polastili se, in sicer z mladimi odločno narodnimi, ter dela in besede zmornimi kandidati, to bi narodno stvar v Ljubljani povzdignilo, in ne samo v Ljubljani, nego po vsem Slovenskem, ker povsod več ali menj gledajo v sredino.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo 14. t. m. bo predstavljalo slovensko dramatično društvo priljubljeno burko s petjem (deloma novimi kupleti) v 3. dejanjih „Črevljar-baron“. Za ta dan namenjeni „Zapravljivec“ se je moral odložiti, ker je gospod Schmidt izbolel. Ker bode le še dve predstavi v sezoni (petek sv. Jožefa dan in veliki ponedeljek) se nadajamo, da bo občinstvo s prav obilnim obiskom materijalno podpiralo prizadevanje dramatičnega društva, da, ako le mogoče, sklene svojo sezono brez strahu pred — deficitom, kakor se je pokazal lansko sezono.

— (Iz Radovljice) na Gorenjskem se piše tukajšnjemu listu želja ondotnega prebivalstva po ustanovitvi štirirazredne šole.

— (Državne podpore duhovnikom.) Leta 1874. je prosilo za podporo na Kranjskem 43 duhovnikov, vslišanih je bilo 41, ki so 6.700 gold. dobili, na Štajerskem prosilo 296, vslišanih 269, ki so prejeli skupaj 25.000 goldinarjev, na Koroškem prosilo 233, vslišanih 206, prejeli

takoj ne, pa pozneje, je pa! — da ima torej njegov dušni in telesni blagor ali gorje v svojih prstih. Zavoljo tega se približuje mu spoštljivo in pohlevno in šteje si v veliko čast in v srečo, ako „gospod“ izvoli ogovoriti ga. Pripogben in s klobukom ob trebuhu stoji pred kaplan — Janezom, ki kvišku vrti oči in — smehlja se! Zavoljo tega še zmirom rad kupi kako „gnado“ za duše v vicah, za svojo ali za kako živinsko beteženj prinese krajcarčke, in „bo uže bog dal, da bo bolje,“ tolaži kaplan.

V večjih prazničnih godéh potem boljša kmetška gospodinja tudi ne pozabi gospoda kaplana, marveč za njega rada pripeče še kako pogačico, kako potičico, pridene tudi kak jezicek svinjski in kopico najlepših jabolk, v vinjskih krajih tudi kako čutarico dobre kapljice, in nese to v kaplanijo. „O dobra mamka! zakaj prinašate to?“ méni kaplan in sladko smehlja se spravljja dari.

Glavni prihodek kaplanov pa je bira njegova, pšenica. Ko kmetje omlatijo strneno, oznani jim z lece v nedeljo po pridigi, da jutri pride na biro. S cerkovnikom in še kakim drugim nosačem roma potem od vasi do vasi, od hiše do hiše. Ko se bliža do praga, poskrivajo se sramežljivo stare dekle v delavniških oblekah in v svesti si svojih grehov sramovaje se izza špranj skrivaj kukajo na gospoda Janeza. Oče stojé v veži pri napolnjeni, uganjeni meri pa v pričo kaplana radi še po vrhu privrčejo vevnico

žita za „oblato“, katere sprejme mati, ki kakor slučajno v poluprazničnem krilu pristopi zraven in gospodu poljubi roko. „No mati, kje so otroci vaši, ki tako lepo moliti znajo pri izpraševanju?“ méni kaplan in — smehlja se. Potem se z očetom pogovarja o letini, češ, da kakor je slabo kazalo, pa je vendar bog dal, da je še vsaj nekaj in lepega žita pridelalo se. Poslovlja se, podari še nekaj lepih svetih podobic za družino, potlej odhaja. Mlada, čvrsta domača hči, sreča ga ravno mej plotovi, da se ne more ogniti, da si bi se rada, ker jo je „sram“. Povešaje sramežljivo zapekli obraz hlastne poljubit njegovo roko; on pak jo za to ljubeznjivost poboža po cvetočem lici in prašujoč: „Micika, ali si kaj pridna ti?“ smehlja se jej.

K omenjenim glavnim prihodom dobiva kaplan tudi še zmirom za „štolo“, kak goldinarček za kak krst, kako poroko, pogreb. sem ter tja tudi za kako obhajilo. Tako se mu mošnjicek nikoli čisto ne izprazni, če nema „uboge žlahte“, ki ga obiskuje in njegovi mošnji „pušča“.

Kadar torej dovrši svoje vsakdanje duhovno opravilo in ima časa — in tega ima na kmetih, kjer malo bolehajo in neradi mrjo, na koše vsak delavni dan — tačas vzame palico posebne vrste, prižge si cigaro, dvakrajcarsko ali celo „viržinko“, katera v njegovih ustih uže več ne pohujšuje njegovih ovac, pa dobrodejno puhaje stopa venkaj po

prostem, kakor drugi grešni ljudje. Če nij drugače, zavije tudi v gostilno in pije, se tudi opije sem ter tja, kakor drugi grešni ljudje. Zamerijo ljudje navadno nič: „e, saj so tudi gospod iz mesa“. Samo plačuje navadno po menj, ker pobožni gostilec mu rad spregleda kak poliček ali dva.

Ako dalje časa biva v taistem kraju, privadi se naravno bolj in bolj svojih ovac, in one njega. Zlasti v manjših mestih in trgih, kjer se več ali manj nahaja tudi nabraženi ljudij, dobiva potem tudi vabila v njihove družinske kroge, v katerih dobro živi in se zabavlja zastonj! Rad obiskuje pa tudi dolgočasujoče se mlade žene in še rajši premožne udove, pri katerih se mu zdi še najboljše. Nij hudega — bog ve! — a nevoščljive stare tercijanke, katerih hinavstva neče dolgo poslušati, brž izvohajo pota njegova, in, o! Huda zamera, in največkrat potem tudi ovaja „Uršiki“. Potem pride „dekret“ iz Ljubljane, kaplan mora pobrati svoja kopita in hajdi drugam mej drugo neprivajeno čredo, če prav gredo „možje“ noter do škofa zanj prosit. In to mu je edina črna točka na osolnjeni strani njegovega življenja.

Po vsem tem gospodu kaplanu Janezu vendar tudi drugej suknja čedalje tesnejša postaje, v znamenje, da kmalu mu pride srečni čas, ko se ima preobraziti v — fajmoštra.

so 16.830 gold., na Primorskem prosilo 440, vslišanih 410, ki so prejeli 28.000 gld. Največ prosilcev je bilo v Galiciji (2579), najmanj na Kranjskem. Letno poročilo naučnega ministerstva, iz katerega smo te date posneli, izrečno pravi, da so se podpore za „vorwurfsfreie staatsbürgerliche Haltung“ podelile.

— (Filharmonično društvo) daje 14. t. m. koncert, a v programu nij niti ene slovenske pesni, da si so mej udi tudi Slovenci.

— (Nesreča.) V tukajšnji prejni fabriki je bila predvčeršnjem od mašine udarjena neka delavka tako močno, da so jo nesli v bolnico. To je v tej fabriki baje v kratkem času uže tretje ranjenje vsled ne previdnosti.

— (Zdravnikov ne bode več treba.) Navadni pametni ljudje sodijo, da je mej neukim in nevednim narodom treba še veliko podučevati in predsodke preganjati, posebno pa za sanitarne razmere ob časih epidemij ljudstvo opominjati, da zdravnika pokliče. Ljubi „Danici“ se to ne zdi potrebno, ker začeli so se „čudeži“ gojiti, ki opravijo stvar cenejše, nego doktorji medicine; vsak teden prinaša pobožna novinarska žena tak čudež. Čudež zadnjega tedna se glasi: „Zahvala. Naj blagovoli „Danica“ sprejeti sledeče vrstice v zahvalo „Naši ljubi Gospej presv. Serca“ za pomoč v bolezni. Neka žena je bila pred pustom nevarno bolna — nobeden ni mislil, da bi ozdravela. Priporočili smo jo „Naši ljubi Gospej“ in nekaj pobožnih duš je opravljalo za njo devetdnevno z obljubo, da bomo razglasili po „Danici“ in „Monatrosen“, če se ozdravi. — Žena je ozdravela. Hvala Naši ljubi Gospej za pomoč! V Žiréh 8. sušca 1875. A. V.“ — Obžalujemo, da se ti čudeži s polnim imenom ne objavljajo, ker potem bi se najbrž vsi skazali kot taki, kakoršen je bil v „Danici“ pred tremi tedni naznanjeni slučaj o čudežu v deželni bolnici, kateri čudež je pa „švindol“.

Razne vesti.

* (Slike slavnih mož), ki še živé je ukazalo naučno ministerstvo narediti. Mej temi so slike Miklošičeva, Anton Anerspergova, Hyrtlova uže gotove. Kdo vse na vrsto pride, to se ne ve, gotovo pak je treba precejšnje porcije nemške ustavovernosti za sedanjio Stremajerjevo slavo.

* (Povodenj.) Hitra toplota bode marsikje prinesla te dni povodenj. Iz Berovna na Češkem se uže poroča, da je voda svoje bregove prestopila in doline zalila.

* (Nesreča v gledišču.) V libereškem gledišču na Češkem je v nedeljo, nekoliko minut pred predstavo padel nek mizarski pomočnik V. Königsmark z galerije

v parter, ter ostal takoj mrtev. Zapustil je mlado vdovo, katerej je ravnatelj obljubil, da napravi v olajšanje njene nesreče benečno predstavo v njeno korist.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolj, nego dojilnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričeval profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehana i mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852. Revalescière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju i scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodejni v obistih i mehurji, trganje v mehurji i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnihih boleznih, ampak tudi pri pljučnici i sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec i četr mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842. Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice i vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856. Ponavlja izrekan gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec. Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872. Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik. Montona, Istra. Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 64.210. Markizo de Brehana, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju i bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalescière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr., a 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu a v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Fahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černewicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh učenih pri dobrih lekarjih i specijalnih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih skaznicah ali povzetjih.

Uradno naznanilo.

13. marca 1875.

Razpisano je: Pet Frid. Sigm. svob. gospod Švicenovih ustanov po 126 gld. na l. 1874 za ravne voove in gospodične iz kranjskega plemstva do konca t. m. pri c. kr. dež. vladu v Ljubljani. — Dve državne štipendije na l. 1874/75 za kranjsko slovenske vseučilišnike medicinske fakultete v Gradcu po 552 gld. do 15. aprila t. l. pri c. kr. deželni vladu v Ljubljani.

Razpisana služba: Služba adjunkta c. kr. okr. sodnje v Kočevji IX. stopinje do 11. apr. t. l. c. kr. predsedništvu okrož. sodnje v Nov. mestu.

Javne dražbe: Jos. Peterkovo iz Kurje vasi 1551 gl. 26. apr. (III. Ljub.) — Jos. Brataničovo iz Metlike 1705 gld. 30. marca (I. Metlika). — Anton Šabecevo iz Trnovca, 900 gld., 30. marca (I. Postojna). — Jos. Mahkotovo iz Zavrstnika, 18. marca (II. Litija). — Anton Drglinovo iz Laniš, 6957 gld. 17. marca (III. Ljubljana). — Jov. Bratovšovo iz Dobrave, 18. marca. (III. Vipava). — J. Vodnikovo iz Dola 1370 gld. 20. marca (I. Brdo). — Jov. Kotarjevo iz Mo.avske gore, 1042 gld., 20. marca (I. Litija). — Luka Belčovo iz Osredka, 4637 gld. 20. marca (III. Ljubljana). — Jur. Šabecevo iz Vrha 180 gld. 24. aprila (I. Črnomelj).

Umrlj v Ljubljani

od 8. do 11. marca:

Jos. Urler, delavec, 40 l., na marazmusu. — Al. Bernoth, dete trg. z lesom, 1 l., na glavnej vodenici. — Jov. Lušin, dete uradnika pri deželnem knjigovodstvu, 3 tedne, na osepnicah. — Jov. Puc, mizar, 22 l., na oslabljenji. — R. Rakova, delavka, 19 l., na oslabljenji.

Dunajska borza 12. marca

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld. 50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75 " 95 "
1860 drž. posojilo	112 " 25 "
Akcije narodne banke	960 " — "
Kreditne akcije	236 " 75 "
London	111 " 30 "
Napol.	8 " 88 "
C. k. cekini	5 " 24 1/2 "
Srebro	104 " 60 "

Oznanilo.

Ker v ponedeljek po sv. treh kraljih zaradi živinske kuge v vasi Trnovo na Notranjskem semnja nij bilo, je isti prestavljen na

22. marca 1875,

t. j. na veliki ponedeljek. — Kdor misli kako živino na semenju prignati, mora imeti od svoje županije živinsko izkaznico.

Županija v Trnovem na Notranjskem

10. marca 1875.

(75—1)

M. Valenčič.

Tujski.

11. marca:

Evropa: Kobler iz Litije. — Lininger iz Gradca. — Münz iz Litije. — Jako iz Ptuja.

Pri Sionu: Nubinalo iz Trebiža. — Giordoni iz Mirne. — Grile iz Vač. — Murk iz Dunaja. — Fišer iz Strasburga. — Hartman iz Vrhnike. — grof Lichtenberg iz Pra. reč.

Pri Matiči: Levitus iz Dunaja. — Malner iz Bleda. — Benč iz Dunaja. — Pireker iz Kaniže. — Dovak iz Dunaja.

Pri Zamoreci: Dolenec iz Loke. — Bisaco iz Padove.

Podtrebušne in kilove bolezni

zdravi popolnem neškodljiva mast za kilove ali pretrgane od Bogom. Sturzenegger-ja v Herisau (Švica). — Mnoga spričevala in zahvalna pisma se prilagajo navodu, kako se ima ona mast rabiti. — Razpošilja se v piskerčkih po 3 gld. 20 kr. av. v. po B. Sturzeneggerju samemu, ali pa po Jos. Weissu, lekarna pri Zamoreci, Wien, Tuchauben Nr. 27. (307—6)

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

Licitacija.

10. t. m. dopoldne ob 9. uri se je pričela v hiši št. 237, na glavnem trgu v prostorih zraven „zlatega pucka“ licitacija še ostale zaloge blaga, ki obsega 600 sraj po 50 kr. začeti, srajne vložke, zavrtnike, spodnje hlače, nogovice, pravo holandsko platno, robo za obleko in volnato robo za gospode, nitkarsko blago, popotne plaide, mašinsko svilo in evirn, dalje blizu

50 šivalnih mašin,

vse nove, iz najboljših fabrik, od 5 gold. počeni, potem štacunska upravo in mnogo drugih stvari, vsled česar se oni, ki kaj kupiti nameravajo, ujudno vabijo. (71—6)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.